

Makroekonomikas un budžeta apskats

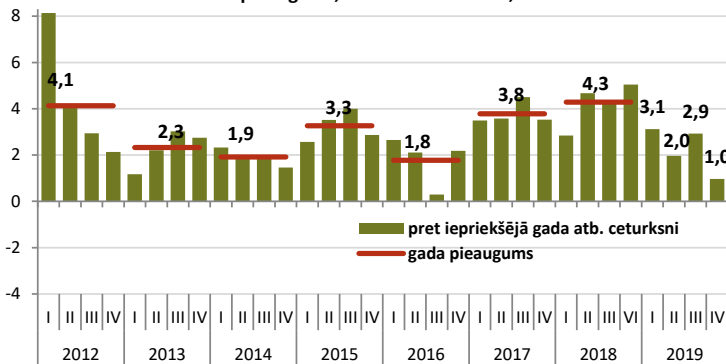
Februāris 2020

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2019*	Prognozes**			
		2020	2021	2022	2023
Iekšzemes kopprodukts (IKP)					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	30476	5,0	5,3	5,1	4,6
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	27497	2,2	2,8	2,8	2,4
IKP deflators (gads pret gadu), %	2,6	2,7	2,4	2,3	2,2
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	2,8	2,3	2,1	2,0	2,0
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro un pieaugums faktiskajās cenās, %					
	1076	6,0	5,5	5,0	5,0
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju un pieaugums, %					
	910	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %					
	6,3	6,4	6,2	5,8	5,7
Preču un pakalpojumu eksports					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	18257	3,5	4,8	4,7	3,9
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	17387	2,5	3,5	3,4	2,6
Preču un pakalpojumu imports					
faktiskajās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	18232	3,5	5,3	4,7	3,9
salīdzināmās cenās (milj. eiro un pieaugums, %)	18426	3,0	4,4	3,7	3,0

* IKP par 2019. gadu atbilstoši CSP 28.02.2020 publicētajiem datiem

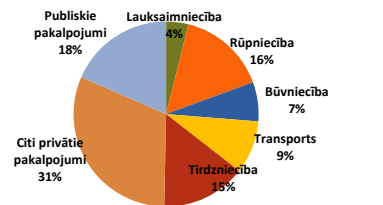
** Prognozes izstrādātas 2020.gada februārī Latvijas Stabilitātes Programmas 2020-2023 sagatavošanai

IKP pieaugums, salīdzināmās cenās, %

IKP

Pievienotās vērtības struktūra 2019. gadā

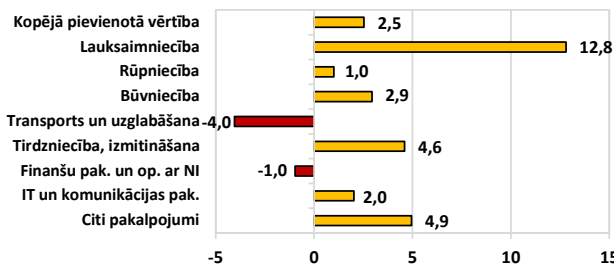

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

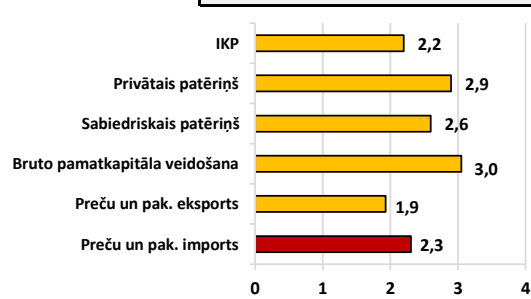
	19'I	II	III	IV
Latvija	3,1	2,0	2,9	1,0
Lietuva	4,2	3,8	3,8	3,8
Igaunija	4,8	3,9	4,8	3,9

2019.gada ceturtajā ceturksnī Latvijas ekonomiskā izaugsme noslidēja līdz 1,0%, kas ir vājākais ceturksņa iekšzemes kopprodukta pieauguma temps aizvadītā gada laikā, turklāt tā ir zemākā izaugsme kopš 2016.gada trešā ceturksņa. Tādējādi 2019.gadā kopumā Latvijas tautsaimniecības izaugsme bija 2,2%. Izaugsmes sabremzēšanos 2019.gada pēdējā ceturksnī ietekmēja nelabvēlīga attīstība vairākās nozarēs, tajā skaitā, transportā, finanšu pakalpojumos un apstrādes rūpniecībā. Pērnsais gads iezīmējās ar vāju ārējo vidi un globālās ekonomiskās izaugsmes palēnināšanos, kas, mazinoties ārējai pieprasījumam, ietekmēja arī Latvijas ekonomiku. Latvijas ekonomisko izaugsmi šogad būtiski ietekmēs koronavīrusa straujā izplatība un ar Covid-19 pandēmijas ierobežošanu ieviestie pasākumi Latvijā. Jaunākie ekonomiskā sentimenta rādītāji atspoguļo vīrusa negatīvo ietekmi - š.g. martā Latvijas ESI ir noslīdējis līdz zemākam līmenim pēdējo desmitgadē.

IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses, 2019.gadā salīdzināmā ar 2018.gadu, %

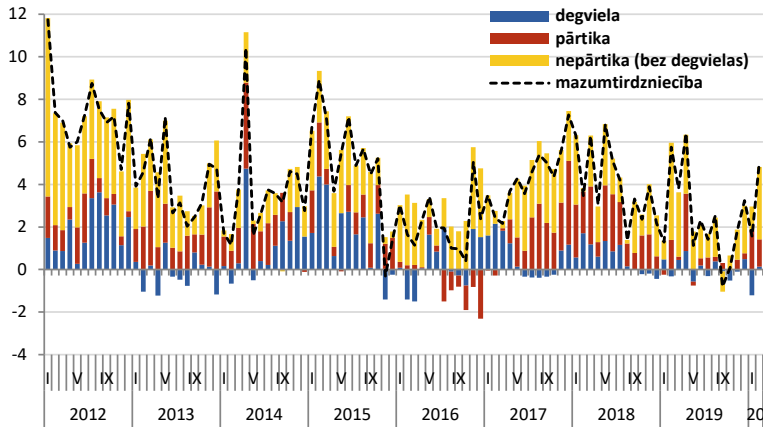

IKP

2019.gadā straujāk augošās nozares Latvijas ekonomikā bija lauksaimniecība, kā arī vairākas pakalpojumu nozares. Par 4,1% palielinājās tirdzniecības nozares radītā pievienotā vērtība, ko noteica iedzīvotāju ienākumu kāpums un sarūkošais bezdarbs. Tādējādi privātais patēriņš pērn palielinājās par 2,9%, norādot, ka 2019.gadā Latvijas ekonomisko izaugsmi virzīja iekšzemes pieprasījuma pieaugums. Tajā pašā laikā preču un pakalpojumu eksports pieauga lēnāk – par 2,0%, kas bija saistīts ar pasaules ekonomiskās izaugsmes vājināšanos un pieprasījuma samazināšanos ārējos tirgos. Līdz ar to uz eksportu orientēto nozaru attīstības tempi 2019.gadā bija zemāki – apstrādes rūpniecības izaugsme bija mērena, sasniedzot 2,1%. Savukārt transporta nozares sarukumu noteica kravu tranzīta kritums caur Latvijas ostām, Krievijai pārorientējot kravas uz savām Baltijas jūras ostām un kritoties pieprasījumam pēc Krievijas ogleņiem pasaules tirgos. Pērn, samazinoties nerezidentu apkalpošanas biznesam un sarūkot finanšu pakalpojumu eksportam, kritumu uzrādīja arī finanšu un apdrošināšanas nozare. Preču un pakalpojumu importa kāpums 2019.gadā bija augstāks nekā eksporta kāpums, pieaugumam veidojot 2,3%.

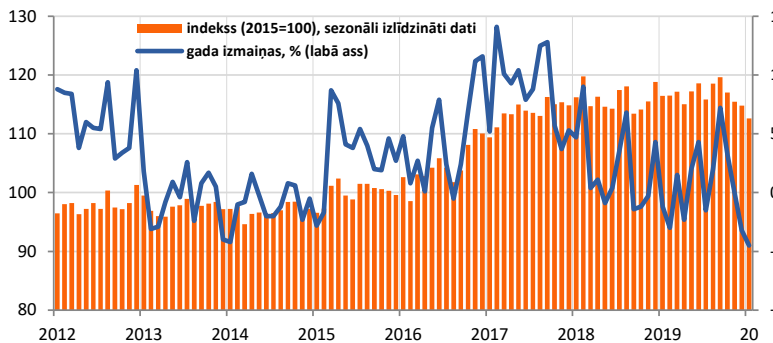
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

Mazumtirdniecība

Apgrozījuma struktūra 2019.g., %	
17	42
41	

Gada pieaugumi, kalend.izl., 2020.g. janv.-febr.	
Kopā	+3,3%
Nepārtika(bez degv.)	+5,3%
Pārtika	+3,8%
Degviela	-3,3%

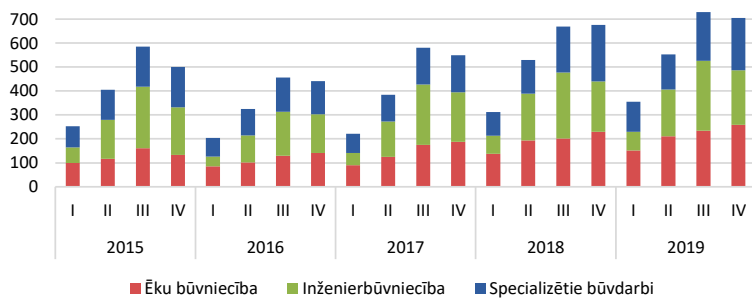
Š.g. februārī salīdzinājumā ar pērnā gada februārī pārdošanas apjomi mazumtirdniecībā salīdzināmās cenās palielinājās par 5%. Tas ir trīs reizes augstāks pieauguma temps nekā janvārī un straujākais tirdzniecības kāpums kopš 2019.gada aprīļa. Tādējādi divos mēnešos kopā tirdzniecības apjomi palielinājās par 3,3%, ko visvairāk veicināja pārdošanas apjomu pieaugums nepārtikas preču veikalos, īpaši, medicīnisko piederumu mazumtirdniecībā, IKT iekārtu mazumtirdniecībā, māsājniecības elektropreču mazumtirdniecībā. Savukārt turpmākās mazumtirdniecības perspektīvas vērtējamas piesardzīgi, ņemot vērā Covid-19 slimības izplatību Latvijā, kad sabiedrība kļuvusi piesardzīgāka attiecībā uz savu nākotnes finansiālo situāciju, kā rezultātā tiks atlikti mazāk būtiski tēriņi un tiks veidoti uzkrājumi, kas negatīvi ietekmēs privāto patēriņu Latvijā.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apmēģrādes rūpn. izlaides struktūra 2019. g., %	
Datoru, elektron. un opt.iek. ražošana	5%
Metālapstrāde un mašīnbūve	19%
Nemetālisko minerālu ražošana	6%
Pārējās apakšnozares	22%
Pārtika un dzērieni	22%
Kokapstrāde	26%

Rūpniecība, g/g, kalend.izl., 2020.g. janv.	
Rūpn. kopā	-4.5%
Ieguves rūpn.	+10.7%
Apstr. rūpn.	-3.6%
Enerģētika	-11.0%

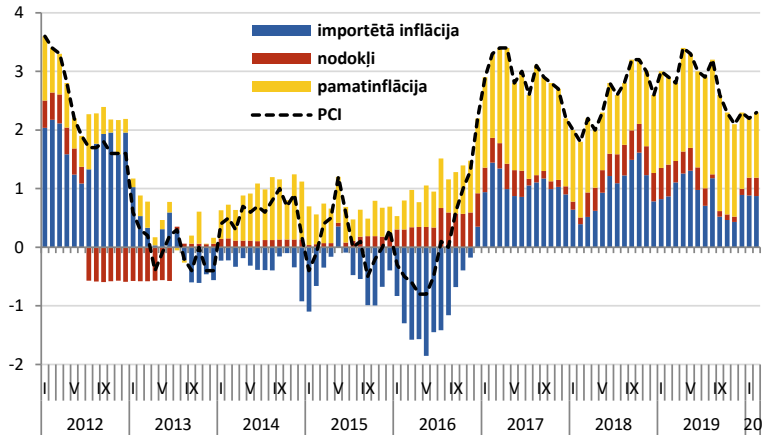
Š.g. janvārī Latvijas rūpniecībā tika reģistrēts būtisks ražošanas apjomu sarukums, ko noteica gan nelabvēlīga attīstība lielākajā apstrādes rūpniecības apakšnozarē - kokrūpniecībā, gan elektroenerģijas ražošanas apjomu sarukums. Tādējādi kopējie rūpniecības apjomi janvārī salīdzinājumā ar pagājušā gada janvārī saruka par 4,5%, un tik straujš ražošanas apjomu sarukums rūpniecībā nav ticis reģistrēts kopš 2009.gada nogales. Kokrūpniecības izlaide gada griezumā samazinājās par 10,7%, ko noteica mitrie laikapstākļi Latvijas mežos, kas traucēja mežizstrādes darbu veikšanai, un ļoti augstie apakšnozares izlaides apjomi iepriekšējā gada janvārī. Būtiskus ražošanas apjomu kritumus š.g. janvārī uzrādīja arī dažas mašīnbūves nozares - automobiļu un piekabju ražošanas gada griezumā samazinājās par 13,1% un iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanas - par 19,1%. Vēl straujāks izlaides kritums bija svārstīgajā iekārtu un ierīču remonta apakšnozarē - par 24,2%. Tajā pašā laikā vairākās nozīmīgās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs tika reģistrēti izlaides pieaugumi, piemēram, būvmateriālu ražošanas palielinājās par 7,9%, gatavo metālizstrādājumu ražošanas - par 11,2%, datoru un elektronisko iekārtu ražošanas - par 19,2%. Pēc piecu mēnešu nepārtraukta krituma perioda š.g. janvārī izlaide palielinājās otrā lielākajā apstrādes rūpniecības apakšnozarē - pārtikas produktu ražošanā (par 1,0%).

Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

Būvniecība

Būvniecības sektora izlaide faktiskajās cenās 2019.gadā salīdzinājumā ar 2018.gadu palielinājās par 7,1%. Sektora izaugsmi veicināja ēku būvniecības kāpums par 12,2%, kamēr inženierbūvniecības un specializēto būvdarbu apjomi auga lēnāk - par attiecīgi 4,7% un 4,0%. Būvniecības izaugsme pērn bija lēnāka nekā 2018.gadā, un tas bija saistīts ar ES fondu investīciju stabilizēšanos iepriekšējā gada līmenī. 2019.gadā turpināja strauji pieaugt izsniegtajās būvatļaujās paredzamā platība - salīdzinājumā ar 2018.gadu, tai palielinoties par 37,1%, kas norāda uz potenciālo būvniecības apjomu pieaugumu nākamajos periodos. Tomēr, ņemot vērā aktuālākos notikumus un nenoteiktību saistībā ar Covid-19 izplatību Latvijā, arī būvniecības nozares perspektīvas ir apdraudētas, ko apstiprina strauji krītošais būvniecības konfidences rādītājs, kas tika publicēts š.g. 30.martā.

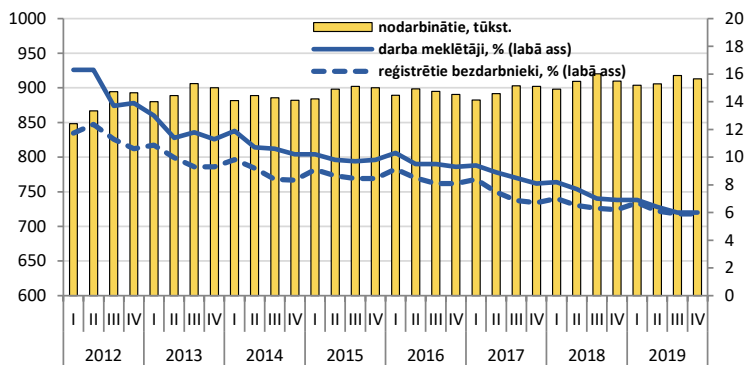
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

2020.gada februārī, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo mēnesi, patēriņa cenas Latvijā palielinājās par 2,3%, tādējādi gada pirmajos divos mēnešos kopā inflācija Latvijā bija 2,2% līmenī. Gada sākumā inflāciju Latvijā galvenokārt uzturēja pārtikas cenas, kuras salīdzinājumā ar 2019.gada pirmajiem diviem mēnešiem palielinājās par 4,3%, ko veicināja gaļas un gaļas izstrādājumu cenu kāpums (+9,7%). Būtisku devumu patēriņa cenu pieaugumā divos mēnešos nodrošināja degvielas cenu kāpums par 6,8%, ko ietekmēja akcīzes nodokļa likmes palielināšana naftas produktiem š.g. sākumā. Tomēr nākamajos mēnešos ir sagaidāma degvielas cenu kāpuma palēnināšanās un pat cenu samazināšanās saistībā ar krītošajām naftas cenām pasaules tirgū. Kopumā preču cenas divos mēnešos bija par 1,9% augstākas nekā pirms gada, savukārt visu pakalpojumu cenas gada laikā palielinājās straujāk - par 2,9%.

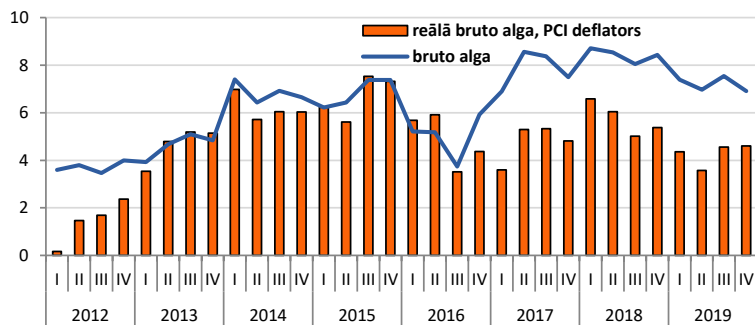
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

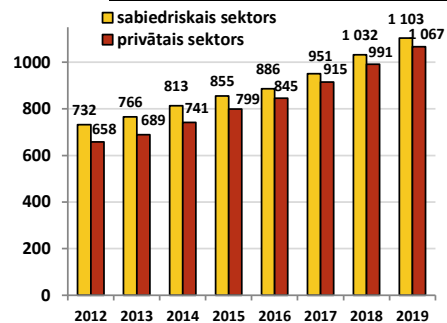
Nodarbinātība

Tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2019.gadā praktiski nebija mainījies, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieaugot par 0,1%, un bija 910 tūkstoši, liecina CSP darbaspēka apsekojuma dati. Bezdarba līmenis 2019.gadā, pēc darbaspēka apsekojuma datiem, samazinājies līdz 6,3% un bijis par 1,1 procentpunktu zemāks nekā pirms gada. 2020.gada pirmajos mēnešos turpinājās pagājušā gada tendence, bezdarba līmenim turpinot samazināties. Ja 2019.gada laikā reģistrētā bezdarba līmenis bija pazeminājies par 0,4 procentpunktiem līdz 6,1%, 2020.gada februāra beigās tas bija 6,3% un tāpat bija par 0,4 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. Taču Covid-19 krīzes ietekmē martā bezdarba līmenis ir sācis strauji paaugstināties, līdz 30.martam reģistrēto bezdarbnieku skaitam palielinoties par 2903 un reģistrētā bezdarba līmenim paaugstinoties līdz 6,6%. Līdz 30.martam paziņojumus par kolektīvajām atlaišanām iesnieguši jau 17 uzņēmumi kopumā par 3197 darbiniekiem.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

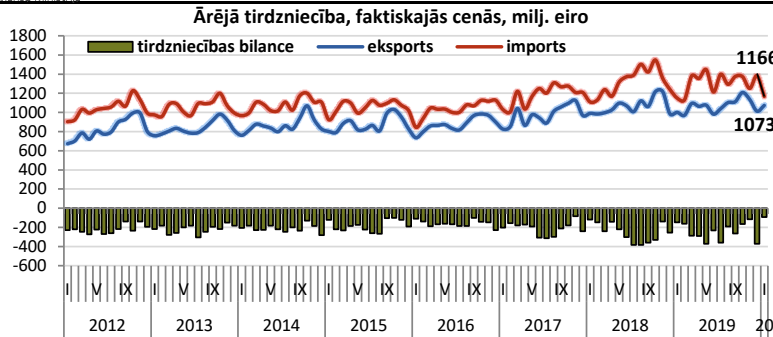

Darba samaksa, eiro

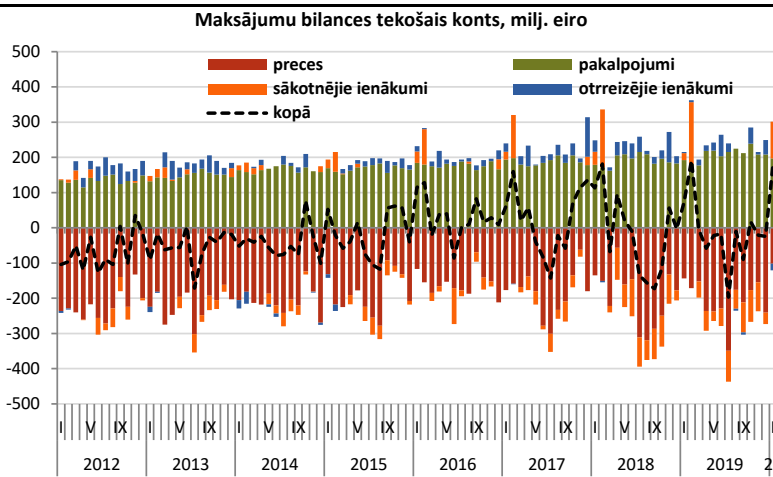
Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2019.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājās par 7,2% līdz 1076 eiro. Tas ir nedaudz lēnāks pieaugums nekā iepriekšējos divos gados, kad darba samaksa bija augusi attiecīgi par 7,9% 2017.gadā un 8,4% 2018.gadā. Darba samaksas pieauguma tempi 2019.gada laikā pakāpeniski samazinājās, ceturtajā ceturksnī noslīdzot līdz 6,9%. Pagājušajā gadā kopumā straujāks darba samaksas pieaugums bija privātajā sektorā, kur mēneša vidējā bruto darba samaksa palielinājās par 7,6%, kamēr sabiedriskajā sektorā tā auga par 6,8%. Tomēr vēl joprojām augstāks darba samaksas līmenis saglabājās sabiedriskajā sektorā, kur vidējā alga 2019.gadā bija 1103 eiro, kamēr privātajā sektorā tā veidoja 1067 eiro. Reālā neto darba samaksa 2019.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājās par 3,9%, kas ir lēnāks pieaugums nekā 2018.gadā, kad tās pieaugumu par 7,2% papildus veicināja iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums no 2018.gada 1.janvāra.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība		
Eksports 2020.g. I	Strukt.	Gada pieaugums
Kopā	100,0%	7,2%
Pārtika	21,4%	25,2%
Mehānismi, elektroierīce	18,3%	23,3%
Koksne	17,8%	-8,6%
Metāli	7,5%	3,5%
Ķīmiskās rūp. raž.	7,2%	6,1%
Satiksmes līdzekļi	5,2%	-18,7%
Minerālprodukti	4,7%	-19,2%
Plastmasa	3,5%	20,9%
Pārējās preces	14,5%	13,3%

2020.gads sācies ar negaidīti strauju preču eksporta izaugsmi - š.g. janvārī salīdzinājumā ar pērnā gada janvāri preču eksporta vērtība pieauga par 7,2%. Tik strauju eksporta pieaugumu būtiski veicināja lielākā preču eksporta grupa – lauksaimniecības un pārtikas preces, kuru eksporta vērtība gada griezumā palielinājās par 21,4%, ko noteica graudaugu un eļļas augu sēkļu spēcīgais eksporta kāpums. Eksportu janvārī labvēlīgi ietekmēja arī mehānismu un mehānisko ierīču, kā arī elektroierīču un elektroiekārtu preču eksports, kas kopumā gada griezumā palielinājās par 18,3%. Šīs preču grupas pieaugumu noteica re-eksports, jo straujākie eksporta kāpumi tika fiksēti tādām precēm kā mobilie telefoni, monitori, projektori, datu uzglabāšanas ierīces, automatizētās datu apstrādes iekārtas jeb tās preces, kas Latvijā netiek ražotas. Būtiski palielinājies arī mēbeļu eksports – par 37,9% salīdzinājumā ar pērnā gada janvāri, ko veicināja mēbeļu un mājas aprīkojuma izstrādājumu eksporta pieaugums uz Dāniju, Zviedriju un Igauniju. Tajā pašā laikā minerālproduktu eksports samazinājās par 19,2%, ko galvenokārt ietekmēja elektroenerģijas eksporta kritums. Savukārt koka un koka izstrādājumu eksporta vērtības samazinājumu par 8,6% lielā mērā noteica pērnā gada janvāra augstā bāze, kad Brexit gaidās tika būtiski papildinātas Lielbritānijas noliktavas. Toties ārējās tirdzniecības turpmākās perspektīvas ir vērtējamas piesardzīgi saistībā ar koronavīrusa straujo izplatību un tā radīto nedeiktību pasaulē, kā rezultātā tiek ierobežota ekonomiskā aktivitāte gan pasaulē, gan Latvijā un samazinās arī ārējais pieprasījums.

Tekošais konts

2020.gada janvārī Latvijas maksājumu bilances tekošā konta pārpalikums bija 180 milj. eiro, kas bija par 109 milj. eiro vairāk nekā iepriekšējā gada janvārī. Pārpalikuma pieaugumu noteica straujais preču eksporta kāpums un augstās investīcijas no Eiropas Lauksaimniecības fondiem. Preču eksporta kāpums bija būtiski straujāks par preču importa pieaugumu, tādējādi preču konta deficīts gada griezumā samazinājās par 42 milj. eiro līdz 102 milj. eiro. Pakalpojumu eksporta un importa pieaugumi bija līdzīgi, tādējādi pakalpojumu konta pārpalikums palika praktiski nemainīgs. Pakalpojumu konta pārpalikums bija 197 milj. eiro, kas bija gandrīz divas reizes augstāks nekā preču konta deficīts. Sākotnējo ienākumu konta pārpalikums gada griezumā palielinājās par 84 milj. eiro līdz 104 milj. eiro, ko lielā mērā noteica augstākas Eiropas Lauksaimniecības fondu investīcijas, kā arī ārvalstu investoru gūto ienākumu kritums par iepriekš veiktajām investīcijām Latvijā. Savukārt, otrreizējo ienākumu konta bilance pasliktinājās, deficītam palielinoties līdz 19 milj. eiro., ko noteica augstākas iemaksas ES budžetā.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

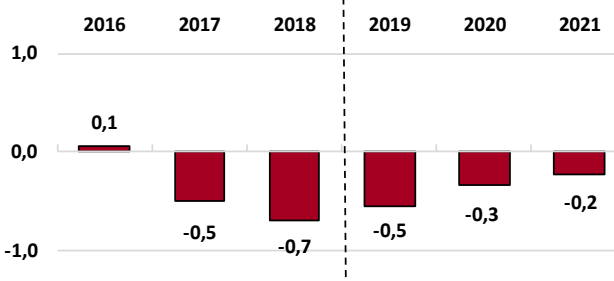
	17'III	IV	18'I	II	III	IV	19'I	II	III	IV
IKP, salīdzināmās cenās, %	4,5	3,5	2,8	4,7	4,4	5,0	3,1	2,0	2,9	1,0
IKP, faktiskās cenās, %	8,2	6,5	6,8	8,6	8,7	9,3	7,2	5,2	5,3	2,4
Inflācija, %	2,9	2,6	2,0	2,4	2,9	2,9	2,9	3,3	2,9	2,2
Vidējā bruto darba samaksa, %	8,3	7,5	8,7	8,4	8,1	8,3	7,4	7,1	7,6	6,9
Reālā alga, PCI deflators, %	5,4	4,9	6,7	6,0	5,2	5,4	4,5	3,8	4,7	4,7
Nodarbināto skaits, %	0,9	1,3	1,8	2,0	1,9	0,8	0,6	-0,4	-0,2	0,4
Bezdarbs, %	8,5	8,1	8,2	7,7	7,0	6,9	6,9	6,4	6,0	6,0
Produktivitāte, %	3,6	2,2	1,1	2,6	2,4	4,2	2,5	2,4	3,2	0,6
Mazumtirdzniecība, %	4,9	5,8	5,4	5,0	3,0	2,8	3,5	3,2	1,1	1,5
Rūpniecība, %	11,4	4,9	4,5	0,2	2,9	0,9	-0,8	1,4	2,6	0,0
Preču eksports, %	10,4	11,8	9,2	14,7	7,9	7,3	3,2	-2,3	2,0	-1,9
Preču imports, %	19,9	9,5	6,8	11,7	14,2	12,3	5,3	4,1	-5,7	-3,3
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-820,5	-503,0	-507,5	-664,1	-1124,2	-723,7	-596,7	-894,4	-812,3	-651,4
Tekošais konts, % no IKP	-3,2	4,5	3,6	1,4	-6,1	-0,8	3,8	-1,3	-3,7	-0,3

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Vispārējās valdības budžeta bilance, % no IKP

Vispārējās valdības budžeta bilance

Finanšu ministrija, ņemot vērā Valsts kases datus par konsolidētā kopbudžeta izpildi ir aktualizējusi 2019. gada vispārējās valdības budžeta bilances novērtējumu pēc EKS metodoloģijas. Vispārējās valdības budžetā 2019. gadā deficīts bija 0,5% no IKP. Oficiālie dati par vispārējās valdības budžeta deficīta līmeni 2019.gadā būs pieejami šā gada aprīlī, kad būs pabeigti aprēķini par visiem vispārējās valdības sektora darījumiem, tai skaitā par vispārējās valdības kapitālsabiedrību darbības rezultātiem, un CSP iesniegs Eurostat vispārējās valdības budžeta deficīta un parāda notifikāciju. Atbilstoši likumam "Par valsts budžetu 2020. gadam" vispārējās valdības budžeta deficīts šim gadam tika noteikts 0,3% apmērā no IKP, savukārt, ņemot vērā apstiprinātos tautsaimniecības atbalsta pasākumus COVID-19 seku novēršanai, sagaidāms augstāks deficīta līmenis. Vispārējās valdības budžeta bilances aktualizēti aprēķini tiks iekļauti Latvijas Stabilitātes programma 2020.-2023. gadam.

Konsolidētais kopbudžets

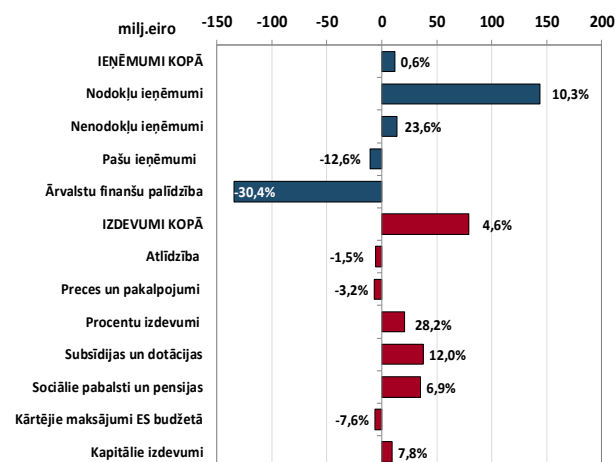
	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi			
	2019.gada I-II izpilde, milj. eiro	2020.gada I-II izpilde, milj. eiro	2020./2019.g. izmaiņas, milj. eiro	2020./2019.g. izmaiņas, %
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS				
Ieņēmumi	1982,1	1994,2	12,1	0,6%
Izdevumi	1699,7	1778,6	79,0	4,6%
<i>Finansiālā bilance</i>	282,5	215,6	-66,9	
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*				
Ieņēmumi	1669,2	1630,1	-39,1	-2,3%
Izdevumi	1506,4	1566,7	60,3	4,0%
<i>Finansiālā bilance</i>	162,8	63,4	-99,4	
Valsts pamatbudžets				
Ieņēmumi	1202,3	1119,8	-82,5	-6,9%
Izdevumi	1102,5	1129,1	26,6	2,4%
<i>Finansiālā bilance</i>	99,8	-9,3	-109,1	
Valsts speciālais budžets				
Ieņēmumi	466,8	506,7	39,8	8,5%
Izdevumi	430,4	465,0	34,6	8,0%
<i>Finansiālā bilance</i>	36,4	41,7	5,2	
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**				
Ieņēmumi	481,4	541,8	60,4	12,6%
Izdevumi	361,7	389,6	27,9	7,7%
<i>Finansiālā bilance</i>	119,6	152,2	32,5	

Pēc naudas plūsmas metodoloģijas

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

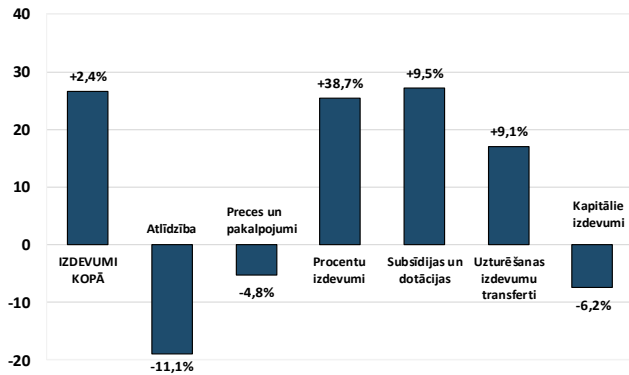
Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas 2020.gada I-II, salīdzinot ar 2019.gada I-II, milj. eiro un %

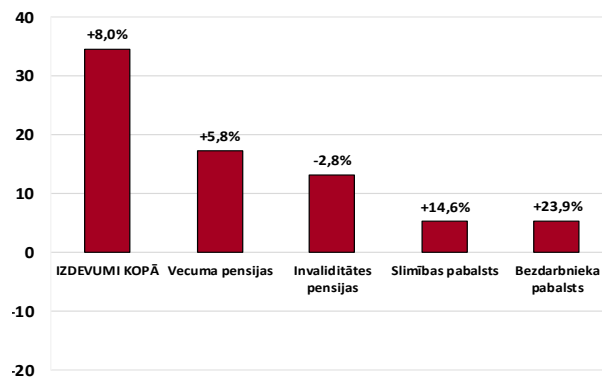
Gada pirmajos divos mēnešos koronavīrusa COVID-19 ietekme kopbudžetā vēl nebija vērojama. Kopbudžeta ieņēmumi bija par 0,6% augstāki kā pērn janvāri-februārī, bet izdevumi palielinājās par 4,6%, savukārt pārpalikuma apmērs kopbudžetā sasniedza 215,6 milj. eiro un bija par 66,9 milj. eiro zemāks kā 2019. gada attiecīgajā periodā. Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumos saņemti 1994,2 milj. eiro, kas bija par 12,1 milj. eiro jeb 0,6% vairāk kā 2019. gada janvāri-februārī. Gada sākumā vērojams augsts nodokļu ieņēmumu pieaugums (+10,3%), kas saistīts ar pieaugumu ieņēmumos no darbaspēka nodokļiem. Savukārt ārvalstu finanšu palīdzības (ĀFP) ieņēmumi, ņemot vērā augsto saņemto ieņēmumu apmēru 2019. gada nogalē, būtiski samazinājās (-30,4%), kas arī ietekmēja pieticīgo ieņēmumu pieaugumu kopbudžetā gada pirmajos mēnešos. ĀFP ieņēmumos saņemti 308,8 milj. eiro, kas bija par 134,7 milj. eiro mazāk, salīdzinot ar 2019. gada janvāri-februārī. Kopbudžeta izdevumi šā gada pirmajos divos mēnešos veikti 1 778,6 milj. eiro apmērā, kas bija par 79 milj. eiro jeb 4,6% vairāk kā 2019. gada attiecīgajā periodā. Jāizceļ subsīdiju un dotāciju kāpums par 37,6 milj. eiro jeb 12%, kas saistīts ar lielākiem izdevumiem veselības nozares finansēšanai kā arī augstākiem izdevumiem ĀFP projektu īstenošanai zemkopības resorā. Kapitālie izdevumi kopbudžetā šogad divos mēnešos bija par 9,5 milj. eiro jeb 7,8% augstāki kā pērn attiecīgajā periodā.

Dati: Valsts kase, Finanšu ministrija, Eurostat, Vidēja termiņa budžeta ietvars 2020.-2022. gadam

Pamatbudžeta izdevumu izmaiņas 2020. gada I-II, salīdzinot ar 2019. gada I-II, milj. eiro un %

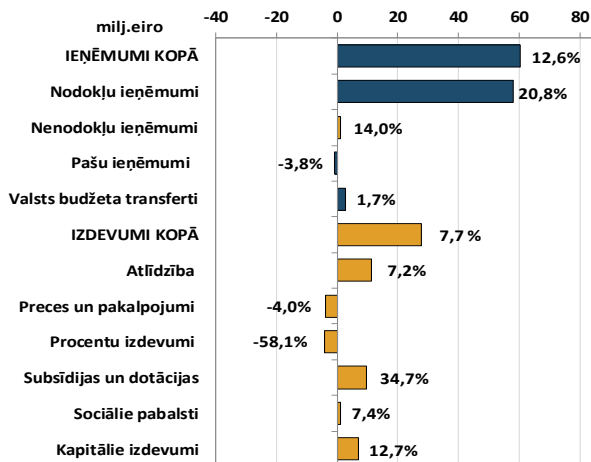
Speciālā budžeta izdevumu izmaiņas 2020. gada I-II, salīdzinot ar 2019. gada I-II, milj. eiro un %

ĀFP ieņēmumiem samazinoties, valsts pamatbudžetā janvārī-februārī veidojās 9,3 milj. eiro deficīts, kamēr pērn attiecīgajā periodā bija 99,8 milj. eiro pārpalikums. Valsts pamatbudžeta ieņēmumi šā gada pirmajos divos mēnešos sasniedza 1119,8 milj. eiro un salīdzinot ar 2019. gada janvārī-februārī ieņēmumi samazinājās par 85,5 milj. eiro jeb 6,9%. Savukārt, izdevumi janvārī-februārī, salīdzinot ar 2019. gada attiecīgo periodu, ir palielinājušies - par 26,6 milj. eiro jeb 2,4%. Izdevumu kāpums tika novērots subsīdijām un dotācijām, kas salīdzinājumā ar pērnā gada attiecīgo periodu pieauga par 27,1 milj. eiro jeb 9,5%, veidojot 312,3 milj. eiro. Šā gada janvārī-februārī pamatbudžetā ievērojami zemāki bija izdevumi atlīdzībai (151,7 milj. eiro), kas bija par 18,9 milj. eiro jeb 11,1% mazāk kā pērn janvārī-februārī. Jāatzīmē, ka 2019. gada sākumā tika veikta pabalstu izmaksa iekšlietu un tieslietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas būtiski palielināja atlīdzības izdevumus 2019. gada pirmajos divos mēnešos.

Valsts speciālajā budžetā, palielinoties ieņēmumiem no darbaspēka nodokļiem, šā gada pirmajos divos mēnešos veidojās pārpalikums (41,7 milj. eiro), kura apmērs bija par 5,2 milj. eiro lielāks kā 2019. gada janvārī-februārī. Izdevumi sociālajiem pabalstiem šā gada janvārī-februārī bija par 35,4 milj. eiro jeb 6,9% augstāki kā attiecīgajā periodā pērn. Gada pirmajos divos mēnešos straujāk palielinājušies izdevumi slimības pabalstiem (+14,6%) un bezdarbnieka pabalstiem (+23,9%). Jāatzīmē, ka iepriekšējā gada pēdējā ceturksnī, pirms izmaiņām attiecībā uz bezdarbnieka pabalsta izmaksas ilgumu un apmēru, bija redzams jaunpiešķirto bezdarbnieka pabalsta skaita pieaugums. Sagaidāms, ka tuvākajos mēnešos, ņemot vērā COVID-19 izplatības sekas, būs vērojams intensīvāks izdevumu pieaugums slimības un bezdarbnieka pabalstiem, kas ietekmēs situāciju valsts speciālajā budžetā, kur pēdējos gados bija vērojams augsts pārpalikuma līmenis.

Pašvaldību budžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas 2020. gada I-II, salīdzinot ar 2019. gada I-II, milj. eiro un %

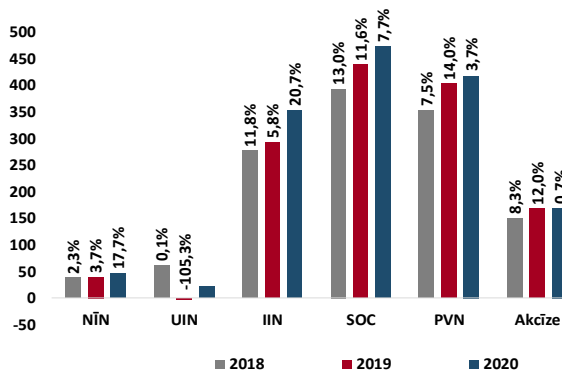
2020. gada pirmie divi mēneši noslēgušies ar 152,2 milj. eiro pārpalikumu pašvaldību budžetā, kas ir par 32,5 milj. eiro vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Pašvaldību budžeta ieņēmumi uzrādījuši pieauguma tempu un sasniedza 541,8 milj. eiro, kas ir par 60,4 milj. eiro jeb 12,6% vairāk kā gadu iepriekš. Būtiskāko pieaugumu nodrošināja nodokļu ieņēmumi, kur pieaugums 52,2 milj. eiro apmērā attiecināms uz iedzīvotāja ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumiem. IIN ieņēmumi sasniedza 285,8 milj. eiro. Jāatzīmē, ka IIN ieņēmumu izpildi veicināja darba ņēmēju ienākumu straujāks palielinājums un izmaksāto dividenžu apjoms, kas pieauga, ņemot vērā iespēju līdz 2019. gada beigām sadalīt peļņu, kas gūta līdz 2017. gada 31. decembrim, maksājot nodokli pēc 10% IIN likmes. Pašvaldību budžeta izdevumi šā gada janvārī-februārī pieauguši par 27,9 milj. eiro jeb 7,7% un sasniedza 389,6 milj. eiro. Lielāko pieaugumu nodrošināja subsīdijas un dotācijas izdevumi, kas pieauguši par 9,7 milj. eiro jeb 34,7% un sasniedza 37,6 milj. eiro. Pieaugumu nodrošināja subsīdijas un dotācijas komersantiem sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai. Kapitālie izdevumi (62,0 milj. eiro), salīdzinot ar pērnā gada janvārī-februārī, pieauguši par 7,0 milj. eiro jeb 12,7%, pateicoties ES fondu investīcijām.

Nodokļi

Konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumi

	2019.gada I-II izpilde, milj. eiro	2020. gada I-II izpilde, milj. eiro	2020./2019.g. izmaiņas, milj.eiro	2020./2019.g. izmaiņas, (%)	2020.gada izpilde no perioda plāna (%)
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi	1395,2	1538,9	143,7	10,3%	105,6%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	439,4	473,3	33,8	7,7%	104,8%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	423,9	457,2	33,3	7,9%	104,7%
<i>1% veselības finansēšanai pamatbudžetā</i>	15,5	16,1	0,5	3,5%	105,0%
Pievienotās vērtības nodoklis	403,8	418,7	14,9	3,7%	99,1%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	293,4	354,2	60,7	20,7%	125,6%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	59,9	68,4	8,5	14,2%	121,2%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	233,6	285,8	52,2	22,4%	126,7%
Akcīzes nodoklis	168,6	169,7	1,1	0,7%	92,3%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-3,3	21,9	x	x	78,3%
Nekustamā īpašuma nodoklis	39,9	46,9	7,1	17,7%	115,8%
<i>Informatīvi:</i>					
<i>Sociālās apdrošināšanas iemaksas valsts fondēto pensiju shēmā</i>	<i>95,5</i>	<i>99,5</i>	<i>3,9</i>	<i>4,1%</i>	<i>x</i>

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu izmaiņas I-II (milj.eiro un % pret iepriekšējo gadu)

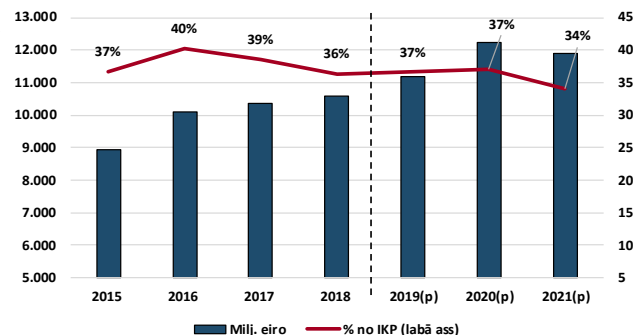
Nodokļu ieņēmumos gada pirmajos divos mēnešos saņemti 1538,9 milj. eiro, kas ir par 143,7 milj. eiro vairāk kā 2019. gada sākumā. Jāatzīmē, ka gada pirmajos divos mēnešos kopbudžeta nodokļu ieņēmumi saņemti virs plānotā.

Nodokļu ieņēmumu plāns kopbudžetā tika izpildīts 105,6% apmērā jeb saņemtie ieņēmumi plānu pārsniedza par 81,3 milj. eiro. Plāna pārpildi lielākoties sekmēja augstāki ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa, kas tika saņemti 72,2 milj. eiro jeb 25,6% virs plāna. To ietekmēja galvenokārt norēķini par uzņēmumu dividendu izmaksu fiziskām personām 2019. gada nogalē. Augstāki kā plānots gada sākumā ieņēmumi kopbudžetā bijuši arī no sociālās apdrošināšanas iemaksām (+21,9 milj. eiro) un nekustamā īpašuma nodokļa (+6,4 milj. eiro). Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumi saņemti gandrīz plānotajā apmērā (99,1%). Līdz plāna izpildei pietrūka 3,8 milj. eiro, kas saistīts ar PVN ieņēmumu samazināšanos tādās nozarēs kā elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana, tāpat arī uzglabāšanas un transporta palīgdarbību un kokapstrādes nozarēs. Lielākā nodokļu ieņēmumu plāna neizpilde bija akcīzes nodoklim, kur ieņēmumi par 14,1 milj. eiro jeb 7,7% nesasniedza plānoto. Līdzīgi kā 2019. gadā joprojām vērojams, ka mazāki kā plānots ieņēmumi tiek saņemti no akcīzes naftas produktiem un alkoholiskajiem dzērieniem.

Vispārējās valdības parāds, milj. eiro un % no IKP

Vispārējās valdības parāds

2019. gadā vispārējās valdības parāda līmenis attiecībā pret iekšzemes kopproduktu bija 36,6%, atbilstoši Valsts Kases novērtējumam. Tiek prognozēts, ka 2020. gadā vispārējās valdības parāda līmenis attiecībā pret iekšzemes kopproduktu varētu sasniegt 37%. Šā gada februārī, starptautiskā kredītreitingu aģentūra S&P Global Ratings (S&P) paaugstināja Latvijas kredītreitingu no "A" līmeņa uz "A+" līmeni. Kredītreitinga novērtējumu stiprina ievērota stingra fiskālā politika, kas, neskatoties uz mērenu ekonomikas izaugsmi vidējā termiņā, ļaus arī turpmāk samazināt jau šobrīd nelielo valsts parādu. Starptautiskā kredītreitingu aģentūra S&P uzskata, ka Latvijas finanšu sistēma ir stabila. Ņemot vērā apstiprinātos tautsaimniecības atbalsta pasākumus COVID-19 seku novēršanai tiks aktualizēts vispārējās valdības parāds, kas tiks iekļauts Latvijas Stabilitātes programma 2020.-2023. gadam.

Pēc EKS 2010 metodoloģijas

Dati: Valsts kase, Finanšu ministrija, Eurostat, Vidēja termiņa budžeta ietvars 2020.- 2022. gadam